

EL CAMPUS

de l'Autònoma

NÚM

32

FEBRER 2006

Activisme i associacionisme

El fum es queda a les portes de la UAB 11 ■ A la recerca del neandertal català 17 ■ La lluita diària contra les barreres arquitectòniques 21 ■ La difícil igualtat entre homes i dones 24 ■ La setmana blanca, set dies d'estrès i molts apunts 28 ■

EL CAMPUS de l'Autònoma

NÚM 32 FEBRER 2006

3 L'activisme és un component essencial de la vida universitària.

8 Hi ha diferents maneres de fer política i nous actors polítics.

11 El reglament en contra del tabac arriba a les aules.

12 Els premis del primer Concurs de Fotografia Científica.

14 Fauna salvatge i animals de granja a la nostra Universitat.

20 El mètode Pilates, una tècnica per millorar el propi cos.

31 Per donar ajut psicològic als pacients és necessari implicar-se.

L'activisme a la Universitat

A la Universitat s'hi va a estudiar, a aprendre, a treballar, però no només això. La vida universitària pot quedar reduïda als aspectes formatius en la seva vessant acadèmica però és un marc que ofereix un munt de possibilitats per desenvolupar altres activitats, també formatives de la pròpia personalitat. El calendari acadèmic, la densitat horària de les assignatures, la compatibilitat amb altres estudis o treballs fan que molta gent es quedi en un anar i venir de classes i prou. Però sempre hi ha nuclis de gent activista, de persones que busquen associar-se per fer altres coses o per fer-les millor o per buscar espais lúdics a la seva vida universitària.

Un aspecte de l'activisme universitari són els grups o associacions que es proposen repensar les maneres de fer, les finalitats socials, la mateixa raó de ser de la societat en què vivim, i exploren o volen explorar noves formes de vida, de relació humana i social, volen canviar les coses establertes o fer les coses de diferent manera, en el camp polític, sindical, cultural, social, etc. A la UAB, un col·lectiu humà de desenes de milers de persones, hi tenim diferents mostres d'aquests nuclis d'activisme que moltes vegades ens obliguen a repensar el que estem fent i per què ho fem.

La UAB és un espai de llibertat on hi ha lloc per a tothom, dins del marc del respecte per les idees dels demés.

Sempre hi ha nuclis de gent activista, de persones que busquen associar-se per fer altres coses o per fer-les millor

■ **DIRECTOR** Antoni Reig. **SUBDIRECTORA** Pepa Badell. **CAPD'EDICIÓ** Elvira Altés. **CONSELL EDITORIAL** Manuel López, Antoni Merino, Jaume Soriano, Darío Giménez, Toni Castel. **REDACCIÓ** Elisenda Cucurull, Marisol Vicedo, Amador Marqués, Laura Fernández, Ignasi Noguer, Jimena Gómez, Judit Pérez, Federico Trías, Borja Rodríguez, Vanesa Graell, Cristina Villalonga, Laura Rabanaque. **FOTOGRAFIA** Adriano Galante, Laura Rabanaque. **DISSENY** Pepa Badell. **MAQUETACIÓ** Enrique Molina. **EDICIÓ** María Joancomartí, Elena Freixa, Anna Garnatxe. **FOTO PORTADA:** Arxiu

ADREÇA Facultat de Ciències de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Edifici I, Aula I2-117, 08193 Bellaterra (Barcelona). **TELÈFON** 935813288. **FAX** 935812005. **A/e** antoni.reig@uab.es **INTERNET** <http://www.uab.es> **EDITA** Facultat de Ciències de la Comunicació, UAB. **PREIMPRESSIÓ I FOTOLITS** RGB, S.L. **IMPRESSIÓ** Gràfiques Terrassa, S.A.



ARXIU

Cent per cent actius

El teixit associatiu de l'Autònoma constitueix un entramat d'un centenar de col·lectius registrats i que actuen en els àmbits cultural, esportiu, polític, social o purament professional. L'acció en diversos camps articula un espai civil força plural i heterogeni, que té en l'assemblea la canalització del compromís pactat que empeny les divergències vers una sola meta. Així, desafiant l'autoritat social, creix l'activitat i la influència s'estén. Ja en el número 29 (maig 2005) vam efectuar una aproximació al tema.

Les associacions del campus poden cobrir serveis que un col·lectiu demana o en requereix la prestació, o són fruit de la necessitat d'oci i lleure, o bé responen a un desig de canalitzar les inquietuds ideològiques, en un sentit ampli, a la recerca de la incidència social o, directament, de la transformació social, si es tracta de models d'ideari revolucionari.

Així, l'associació *Erasmus & International Student Network Barcelona (ESN Barcelona)* bé podria classificar-se com a un servei d'atenció i guia pels universitaris estrangers que cursen aquí els estudis dins el programa europeu Erasmus. Els esports tenen en el campus més possibilitats de pràctica que en altres àrees, sobretot urbanes, on

l'estudi i la investigació també són nuclears. Associacions com el Club Alpí Universitari, el Club Bàdminton de Bellaterra o el Club de Rugby Centaures de Veterinària ocupen el temps lliure d'alumnes, professors i servei del PAS.

Tanmateix, on l'ànima de l'espai civil de l'Autònoma agafa embranzida és a la xarxa més o menys alternativa de col·lectius amb objectius més polítics. Són els que nodreixen l'activisme de la Universitat que, segons el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), es defineix com la "propaganda activa al servei d'una doctrina política o social, d'un partit, d'un sindicat, etc". I la propaganda de la majoria de les entitats es difon mitjançant les noves tecnolo-

gies, amb Internet com a mitjà de referència. Aquestes entitats de mobilització potent es configuren en *cos deliberant* més enllà de les voluntats individuals i del sistema institucional, si bé, és la institució qui destina la infraestructura per albergar a l'Edifici d'Estudiants alguna d'aquestes entitats. Aquest immoble ha esdevingut el centre neuràlgic de l'activitat de les associacions. Aquí, el moviment associatiu disposa de despatxos des d'on cada setmana els col·lectius es reuneixen per programar activitats, elaborar documents o bé preparar les intervencions a les assemblees. L'Edifici d'Estudiants aixopluga l'associacionisme i la participació de les entitats i els estudiants que hi volen participar, encara que hi resten excloses les joventuts dels partits amb representació institucional perquè des de la delegació del Rector d'Estudiants es considera que aquests ja disposen de les plataformes dels seus partits. A més, l'equip de l'Edifici d'Estudiants, format per un coordinador cultural, un grup d'assessorament als estudiants i un gabinet de premsa, *obre ponts* entre els col·lectius i els alumnes, entre facultats i òrgans de govern de la UAB. Per donar suport a les associacions, consells, assemblees i garantir la difusió de les activitats, existeix la figura del dinamitzador, com Sigfrid, que és l'intermediari que a la Facultat de Ciències Econòmiques dóna suport a les iniciatives dels estudiants i facilita així l'accés dels col·lectius a materials, infraestructures, logística i subvencions.

Nico Barbieri, de l'Associació d'Estudiants i Llicenciats d'Humanitats (AELDHU), explica que el col·lectiu a què pertany "promou els intercanvis culturals amb les subvencions i recursos disponibles proporcionats per la Universitat i altres entitats".



Barbieri informa que dins l'associació existeixen altres col·lectius com Organització Relativista amb Grans Inquietuds Artístiques (ORGIA). L'entitat, de nom simpàtic, es dedica a l'edició i difusió de la revista digital www.chomsky-no-lo-haria.tk, que recull i publica qualsevol "aportació cultural i creativa", com ara la poesia, la pintura o la fotografia.

Dins l'AELDHU, també hi ha entitats més gremials en defensa d'una branca d'estudi humanística, com ara la *Moving Anthropology Student Network UAB* (MASNUAB), que treballa a favor de "la difusió de la Xarxa Europea d'Estudiants d'Antropologia a Catalunya, alhora que participa en el seguiment i desenvolupament del

Les mobilitzacions contra la guerra van ser massives a la UAB, confirmant la Universitat com un centre neuràlgic de l'activisme.

moviment europeu" d'aquesta disciplina.

Els activistes lamenten sovint la manca de motivació i la pèrdua d'esperit crític dels universitaris. Sigfrid, dinamitzador de la Facultat de Ciències Econòmiques, comenta que al centre la participació dels estudiants és baixa, malgrat que tenen la possibilitat de col·laborar en cinc organismes (l'Assemblea, Bellaterra Consulting, Erasmus, AIESEC i l'Associació Empresarial). També remarca que l'excés de propaganda arreu del campus pot esdevenir una de les causes que explicarien el fenomen. En opinió de Nico Barbieri, la sobrecàrrega de treball acadèmic és un dels altres motius, i matisa que el problema no és tant la baixa participació



ARXIU

L'altra cara

Gran part dels estudiants no saben anomenar més d'un parell de les associacions. És el cas de la Mònica, estudiant de Filologia Anglesa: "No en conec cap. Realment, no estic interessada en aquests temes i tampoc tinc temps de pertànyer a cap grup". Jordi, però, que és alumne de Química, explica: "Aquests temes m'interessen bastant

com la "manca de continuïtat" en les activitats programades. A l'associació feminista Dolça Lluïta, Roser Tordera i Èlia Grau reconeixen que a vegades només es reuneixen quinze noies, encara que aquest fet no minva el seu esperit participatiu per organitzar activitats, tallers, debats deliberatius, xerrades, enganxades de cartells i la participació en manifestacions. Opinen que la participació "està prou bé", tenint en compte que només admeten persones del gènere femení.

Tanmateix, la situació no és preocupant si ho comparem amb altres centres universitaris. Nico Barbieri, que ve de la Universitat de Buenos Aires, es felicita perquè a l'Autònoma els col·lectius "no estan tan influïts pels

■ **La propaganda de la majoria d'entitats es difon mitjançant les noves tecnologies**

■ **L'Edifici d'Estudiants aixopluga l'associacionisme i la participació de les entitats i els estudiants**

■ **Els activistes lamenten sovint la manca de motivació i la pèrdua d'esperit crític dels universitaris**

partits" com a l'Argentina. I afegeix que arran de la reestructuració prevista per la Unió Europea en formació universitària es va encetar una forta reivindicació per defensar el paper clau de les humanitats en la societat, la qual cosa va suposar un nou impuls per al moviment activista del campus.

ALTERNATIVA ESTEL

És un dels sindicats amb més projecció pública, pels seus boicots i per la multitud de cartells que penja arreu del campus. Es podria dir que la seva política comunicativa segueix una estratègia d'espectacularització per adquirir un cert espai mediàtic. L'Alternativa es defineix com un sindicat d'estudiants que lluita contra "la

■ **Alternativa Estel es defineix com un sindicat d'estudiants que lluita contra “la vulneració i l'agressió” envers els alumnes**

■ **L'Associació d'Estudiants Progressistes assegura que la Universitat no “és una illa dins la societat”**

■ **El JALG es dedica a “oferir un punt de trobada” per “treballar per l'alliberament gai i lèsbic”**



vulneració i l'agressió” envers els alumnes “per part dels òrgans de govern i administració presents a l'ensenyament mitjà i superior”, perquè els seus membres consideren que a la comunitat universitària i a la secundària continuen existint “privilegis”.

També s'encarrega de combatre “els continguts autoritaris, espanyolitzadors, sexistes, racistes o homòfobs”. De fet, el boicot no és només un mitjà de lluita, sinó que deriva del contingut doctrinal, tan subjectiu que el col·lectiu s'atorga la potestat de “plantar cara” amb fermesa a “les provocacions” d'una nova figura de la ciència política: “els personatges indesitjables que visiten els centres d'ensenyament i a la repressió

que els acompanya”. L'Alternativa Estel es mobilitza també a favor d'un “ensenyament públic català de qualitat, accessible per a tothom”, especialment per a la “classe treballadora”. I una de les seves prioritats és la “lluita per uns Països Catalans lliures i socialistes”.

ASSOCIACIÓ D'ESTUDIANTS PROGRESSISTES (AEP)

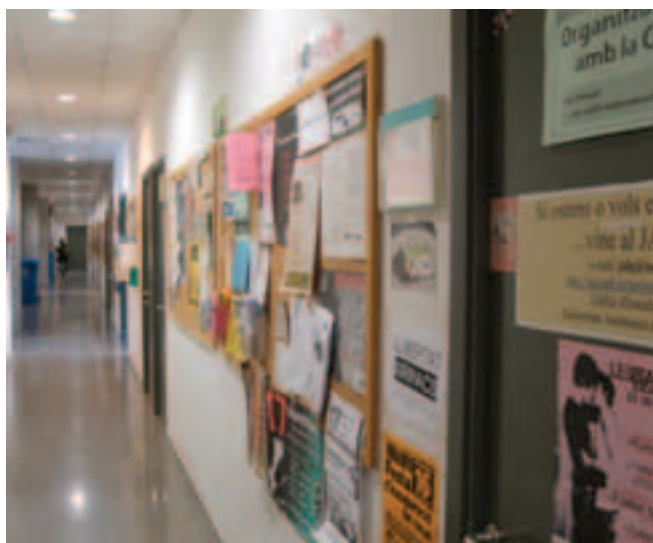
Aquesta és una associació que agrupa estudiants de diverses tendències dins l'espectre ideològic de l'esquerra. El seu àmbit d'actuació és Catalunya. I també accepta la participació “de totes aquelles persones que, tot i voler estudiar, no han pogut fer-ho per diferents raons: recursos insuficients, selec-

L'activisme defensa totes les opcions polítiques i socials.

tivitat, permanència”. L'AEP assegura que la Universitat no “és una illa dins la societat” i defensa el seu paper per qüestionar la societat i fer-la “més justa i solidària”. A més, defensa la coordinació “d'una manera activa amb la resta de teixit associatiu que sintonitzi” amb les seves “aspiracions de millora de la societat”.

Com a instruments de “pressió directa”, són vàlides les “vagues, manifestacions, tancades”, que “són, a més d'un element de pressió directa a les institucions, un mitjà de difusió social de les agressions que actualment pateix l'ensenyament”.

Tot i així, l'organització opta també per “la presència” en els òrgans institucionals, perquè assegura que també “és una de



LAURA RABANAQUE

les vies més útils per disposar d'informació sobre temes d'interès per als i les estudiants”.

COORDINADORA D'ESTUDIANTS DELS PAÏSOS CATALANS (CEPC)

La Coordinadora es defineix com una “organització estudiantil de l'esquerra independentista dels Països Catalans, amb voluntat aglutinadora i plural”. Defensa un sistema d'ensenyament públic en l'àmbit dels Països Catalans i “lluita per la defensa del territori i la pagesia dins les aules”. Com la majoria d'associacions, l'organització interna es basa en la participació en assemblees i rebutja la “burocratització d'algunes organitzacions estudiantils i el control dels partits

Les parets de l'Edifici d'Estudiants són un clar exemple de les formes de l'activisme a la UAB.

polítics i les grans corporacions sindicals sobre el moviment estudiantil”.

JOVES PER A L'ALLIBERAMENT LÈSBIC I GAI (JALG)

El JALG és una associació social que treballa sobretot a la UAB i està formada per estudiants, professors i PAS. El col·lectiu es dedica a “oferir un punt de trobada” per “treballar per l'alliberament gai i lèsbic”. I subratlla la seva condició de moviment en contraposició a la de mera entitat en què es reuneixen gais i lesbianes: “Considerem que la problemàtica que envolta l'homosexualitat és una qüestió de tota la societat i que, per tant, tota la societat s'hi ha d'implicar”.

REVOLTA GLOBAL

Aquesta organització es proposa reconstruir “el lligam entre els fils roig –que ha recorregut el segle XX des de Petrograd el 1917 fins a Barcelona el 1936, des de l'Havana el 1959 fins a París el 1968, des de Managua el 1979 fins a Chiapas el 1994–, verd –que pretén redefinir la nostra forma de produir, consumir i viure–, violeta –que lluita contra el patriarcat i l'opressió material i simbòlica de les dones arreu del món– i el de la lluita per l'emancipació del poble català i de tots els pobles amb tots els colors de la revolta que dibuixen els que estan compromesos amb la lluita per un altre món”.

En el programa, s'adverteix que la reconstrucció “no s'esgota en l'enfortiment i en la consolidació de les xarxes d'activistes i els fòrums socials” perquè defensa la possibilitat de constituir “una organització política”.

XARXA DE MOBILITZACIÓ GLOBAL

La Xarxa és fruit del Fòrum Social Europeu de Florència i hi participen “col·lectius, organitzacions, moviments, grups locals i persones interessats a tirar endavant el calendari de campanyes i accions aprovat cada any a les assemblees de Moviments Socials del Fòrum Social Mundial i Europeu”, així com a impulsar mobilitzacions i activitats contra la globalització capitalista i les seves conseqüències. També es basa en un model assembleari per, entre altres coses, “afavorir la circulació de la informació” de les diverses entitats. ■

**Amador Marquès
Elisenda Cucurull
Federico Trías**



■ **Arcadi Oliveres**
Professor Titular d'Economia Aplicada

Les formes de fer política

Fer política per tal de canviar el món és un desig legítim de tots aquells que pretenen que les estructures econòmiques i socials s'allunyin dels seus actuals nivells de desigualtat, exclusió i dirigisme i s'encaminin cap al respecte de la dignitat humana. Tanmateix es pot fer política de moltes maneres i amb intencions ben diferenciades. La vida política en el sentit clàssic de la paraula ve representada pels tres poders tradicionals —legislatiu, executiu i judicial— i per uns agents, els partits, que la impulsen. Se suposa, a més a més, que el funcionament de les esmentades institucions ha d'ésser democràtic i que aquesta formulació, malgrat les seves deficiències, és la menys dolenta de les opcions d'actuació política. Sense voler desmentir aquests supòsits bàsics, hem de reconèixer, però, que els sistemes de democràcia representativa pateixen avui en dia, almenys, quatre mancances principals. En primer lloc, la informació —base de la reflexió i requisit previ a tota actuació— resulta deficient, esbiaixada, parcial, cronològicament imprecisa i concentrada en poques mans. En segon lloc, la desproporció entre l'acumulació de competències i pressupostos a nivell estatal i les minses possibilitats de les autonomies i dels municipis. En tercer lloc, l'autoritarisme intern i l'obediència deguda dins dels partits. I en quart lloc, la desaparició de qualsevol connotació democràtica en els organismes internacionals, la importància política dels quals hauria d'ésser forçosament creixent.

Però la vida política té encara altres tipus d'actors entre els quals cal destacar els anomenats poders fàctics que

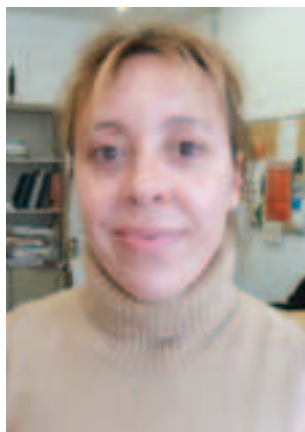
a vida política té encara altres tipus d'actors entre els quals cal destacar els anomenats poders fàctics

intervenien amb força en defensa dels seus, a voltes dubtosos, interessos corporatius. Quan alts càrrecs militars volen trencar voluntats nacionals quasi unànimes, quan l'església intenta interferir en les lleis d'educació, quan les grans corporacions pretenen dictar reglaments a Brussel·les i doblegar a governs llatinoamericans i quan grups de pressió tipus Bilderberg assenyalen amb el dit qui serà el nou president dels Estats Units o el

nou secretari general de l'ONU, la política perd automàticament la seva noble dimensió d'organitzadora de la convivència col·lectiva.

Afortunadament, els darrers anys han vist néixer uns nous actors polítics, en certa manera contraposats amb els anteriors, la legitimitat dels quals deriva del que es

fixen com a objectius: la defensa no pas dels interessos particulars sinó dels generals i, d'una manera especial, dels més febles. Les ONG i els moviments socials ens ensenyen que la vida democràtica té moltes vies que no cal limitar a les institucions existents sinó que es pot ampliar cap als consells consultius, les comissions paritàries, les participacions en els processos de decisió i, sobretot, la constant presència al carrer. Però també ens obliguen a pensar en formes noves, o no tant noves, d'intervenció i mobilització que poden anar des dels missatges telefònics fins als correus electrònics i des dels boicots fins als referèndums populars. No hi ha dubte que la seva posada en pràctica augmenta la vàlua de la política i pot evitar que, en societats acomodaticies com la nostra, la *res publica* corri el risc de quedar en mans dels professionals de sempre.



■ **Esther Zapater**
Vicedegana d'Estudiants de la Facultat de Dret

Un espai viu de discussió

Des del seu origen, el campus de la Universitat Autònoma de Barcelona ha estat un espai caracteritzat per un important nivell de compromís d'estudiants i professors amb la nostra realitat social i política. Així, la presència de col·lectius i iniciatives ben diversos ens mostra com, més enllà de les vies tradicionals de participació en la política, el campus ha acollit també un tipus d'activisme plantejat entorn a sensibilitats com ara la pau, els drets humans, la solidaritat, la reinserció social o la igualtat de gènere, entre d'altres.

Ara bé, aquesta trajectòria de clar compromís s'ha vist reflectida de forma desigual segons el moment i segons les diferents facultats que integren el campus. És cert que, en

el cas de la Facultat de Dret, venim d'un període d'important immobilitat dels estudiants que contrasta clarament amb la forta implicació dels primers anys de funcionament del centre. Sens dubte, des d'un punt de vista institucional, sóc conscient que tinc una part important de responsabilitat en aquesta situació.

De tota manera, i malgrat la tendència general, en els darrers anys he pogut constatar que cada vegada tenim estudiants més implicats en causes diverses. Així, per exemple, ens ho mostra la bona acceptació d'iniciatives plantejades des de la Facultat com ara les jornades sobre la dona, en el marc de les quals hem treballat des d'una perspectiva multidisciplinària sobre els drets de la

dona immigrant o sobre les situacions de violència domèstica; o bé, les xerrades sobre la guerra d'Iraq i les seves conseqüències que s'han anat fent des que va començar. Moltes altres xerrades han estat organitzades sobre la marxa en funció del ritme de l'actualitat com ara el cas Prestige, el cas Pinochet o sobre el desenvolupament del procés de Bolonya i les seves conseqüències.

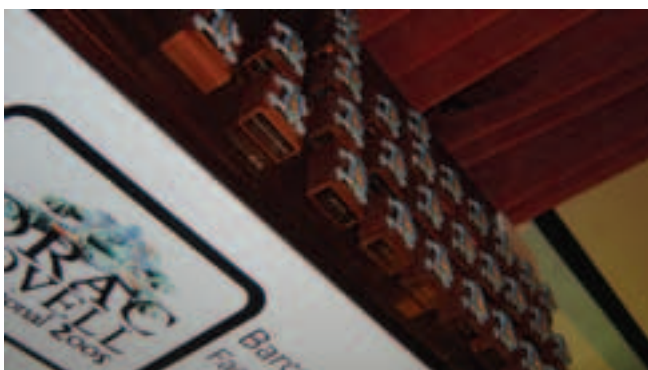
Però, més enllà d'aquestes iniciatives, ens queda molt per fer si volem aconseguir que la nostra Facultat pugui ser un espai viu de discussió on siguin els propis estudiants els qui ens proposin activitats que els permetin desenvolupar de forma contínua les inquietuds que molts d'ells ja realitzen a nivell

individual en altres entorns.

El nostre repte ha de ser el de saber escoltar, per tal de recolzar les diferents iniciatives que els estudiants ens plantegin i, d'aquesta manera, poder oferir els mitjans perquè puguin desenvolupar aquestes sensibilitats en el millor entorn possible, on el respecte i la convivència siguin una base indiscutible. Tenim la responsabilitat de fer-ho de forma òptima ja que en el món en què vivim som uns privilegiats.

A la nostra Facultat tenim motius per pensar que estem en un bon moment per tal d'avançar i fer coses, ja que partim d'una bona base: els nostres estudiants i un professorat compromès disposat a col·laborar en allò que se'ls demani.

Aquesta trajectòria de clar compromís s'ha vist reflectida de forma desigual segons el moment i segons les facultats que integren el campus



Estudiants de Publicitat de la UAB guanyen 16 premis Drac Novell

La Facultat de Ciències de la Comunicació ha estat aquest curs escenari dels premis Drac Novell, un festival únic al món per a futurs publicistes. Els estudiants de Publicitat de la UAB han guanyat 16 dels 54 premis. Entre els premis hi figura el guardó Drac d'Or en tres categories: Cinema i

Televisió de Consum, Cinema i Televisió de Serveis i Ràdio de Serveis. L'Associació Empresarial Catalana de Publicitat ha estat l'encarregada d'organitzar aquest concurs que fa de pont entre l'empresa i la Universitat ■

Judit Pérez Lasarte

Cursos d'Història de Catalunya reconeguts amb crèdits de lliure elecció	
UAB 2 crèdits, UB 2 crèdits i UPC 1 crèdit	
Curs "Història de Catalunya" Conèixer la història per entendre la nostra realitat contemporània Durada: 15 sessions de 2 hores cadascuna Inici: a partir del 18 de febrer de 2006 Matrícula: 40 € Inclou llibres, matrícula, curs i visita a museu inclòs Matrícula oberta fins el 15 de febrer de 2006 Avaluació: Continuada amb control d'assistència i activitat final	Curs "La Història Pas a Pas" Conèixer la història tot visitant els grans museus de Barcelona Durada: 10 sessions de 3 hores cadascuna (3 aula / 7 museus) Inici: a partir del 4 de març de 2006 Matrícula: 60 € Inclou llibres, material docent i entrades a museus. Matrícula oberta fins el 1 de març de 2006 Avaluació: Continuada amb control d'assistència i activitat final
En col·laboració amb:   Informació i inscripció: - Web: www.aecat.org (Formulari) - A/e: universitaris@aecat.org - Tel.: 93 412 57 33 (de 10 a 14 h) Organitzat per:  	

Els estudiants han de sortir a fora del centre per fer un cigarret.



ADRIANO GALANTE

‘Prohibit fumar’

Ni als centres, ni a les empreses concessionàries que ofereixen els seus serveis dins la Universitat, ni als vehicles propietat de la UAB es pot fumar des de principis d'any.

Això és el que es deriva de l'aplicació de la Llei de Mesures Sanitàries davant el tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes relacionats amb el tabac.

Amb l'objectiu d'aconseguir un entorn lliure de fum, les zones de fumadors han desaparegut de totes les facultats i escoles universitàries, i als bars s'han incorporat cartells per recordar a la comunitat la prohibició de fumar. Tot i això, però, el fum no s'ha esvaït completament i continua essent habitual veure alumnes fumant als passadissos i als bars del campus. En aquest sentit, Jaume Suau, estudiant de Ciències Polítiques, creu que s'hau-

rien de fer distincions: “Penso que el bar de la Cívica, per exemple, és prou gran com per deixar fumar, perquè no es carrega l'ambient, però en el de Comunicació, que és molt petit, em sembla bé la prohibició”. Laura Pons, estudiant de Periodisme i no fumadora es mostra satisfeta, però reconeix que hi ha certs aspectes que s'han exagerat: “S'ha estat ingressant moltíssim pel tabac i, en canvi, no s'inverteix tant en prevenció ni en donar solucions als qui ho volen deixar”.

Els professors i el PAS, en canvi, prefereixen passar fred a les portes dels centres de treball ■



Un noi fumant a l'interior del bar, una imatge que no es tornarà a repetir.

■ ‘Study Abroad’ torna a l'Autònoma

Un total de 172 universitaris nordamericans van iniciar el passat 16 de gener, a la Casa de Convalescència de la UAB, el programa *Study Abroad*. Fins el 27 d'abril, els alumnes estudiaran un curs d'espanyol per a estrangers, a més de dues o tres assignatures impartides en anglès per professors d'aquesta universitat. Aquesta és la cinquena edició del programa i és la que més participació ha tingut fins ara.

Més informació:

www.uab.edu/foreignlang/study_abroad.html

■ Informe 2004 de qualitat universitària

L'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU) ha fet públic el nou informe anual sobre les avaluacions de titulacions i centres universitaris de l'any 2004. Del document s'extreu la conclusió que, tant professors com estudiants, responsables acadèmics y PAS, han de treballar conjuntament per a la gestió i foment de la qualitat de les universitats.

Més informació:

www.upf.edu/aeapa/act/cast/planiava/avinstw.htm

■ Més serveis al ‘ScienceDirect’

El portal *ScienceDirect*, que reuneix les revistes científiques, els llibres digitals i les bases de dades del grup Elsevier, ha augmentat els serveis gratuïts pels alumnes de la UAB. A partir d'ara, els membres d'aquesta Universitat tindran accés, a més, a diferents enciclopèdies de ciències. Els volums que es podran consultar són, entre altres, la *Encyclopedia of Geology* i la *Encyclopedia of Energy*.

Més informació:

www.sciencedirect.com

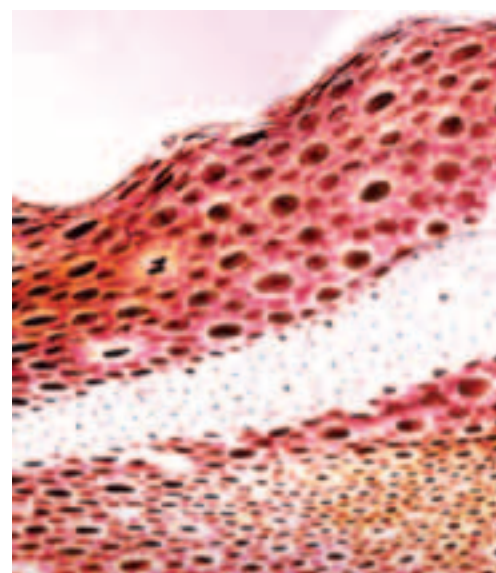
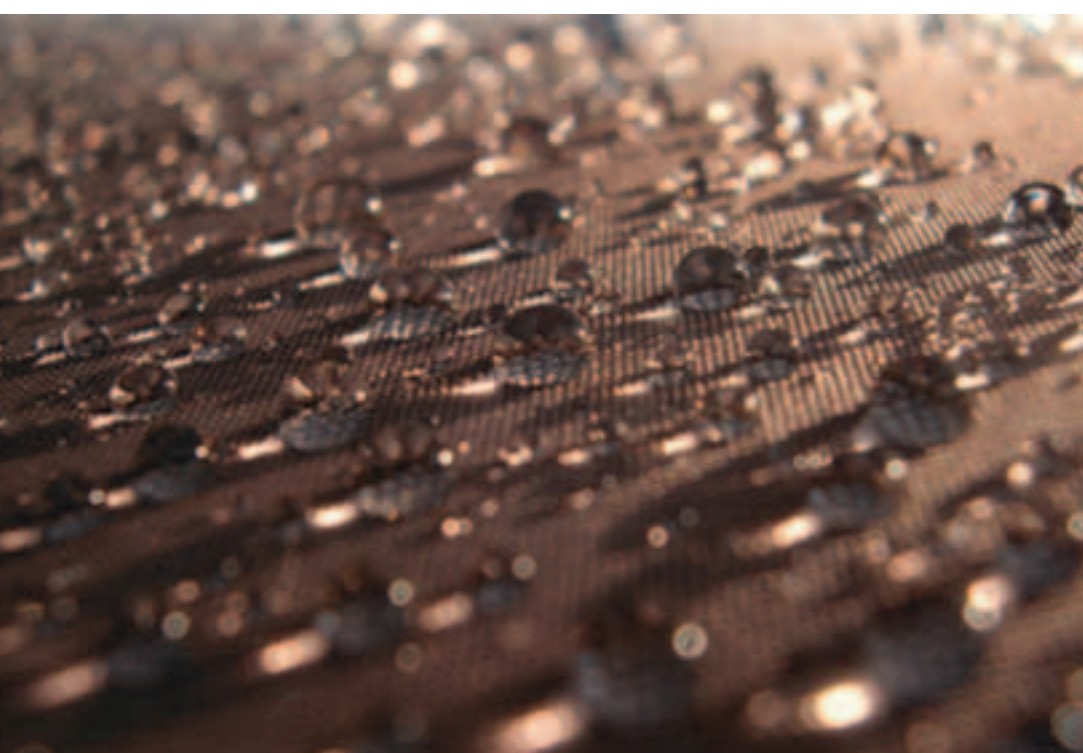
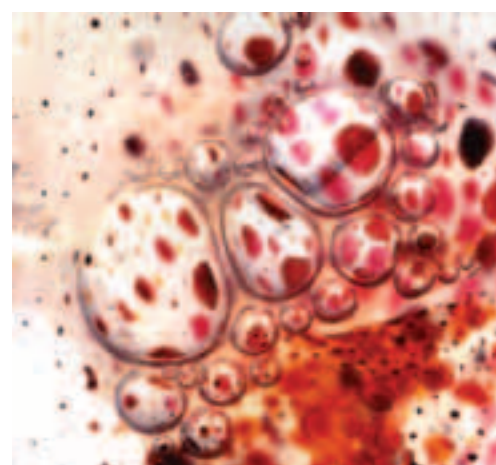
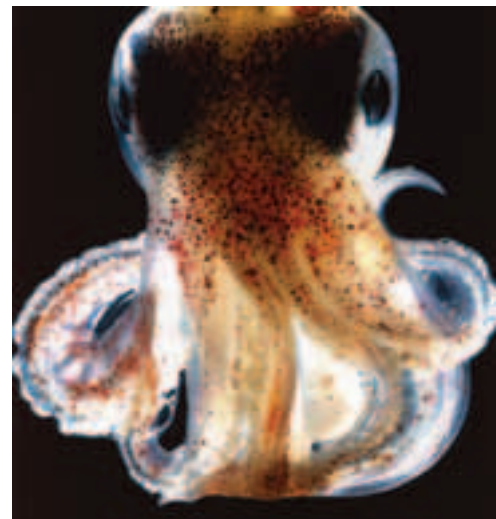
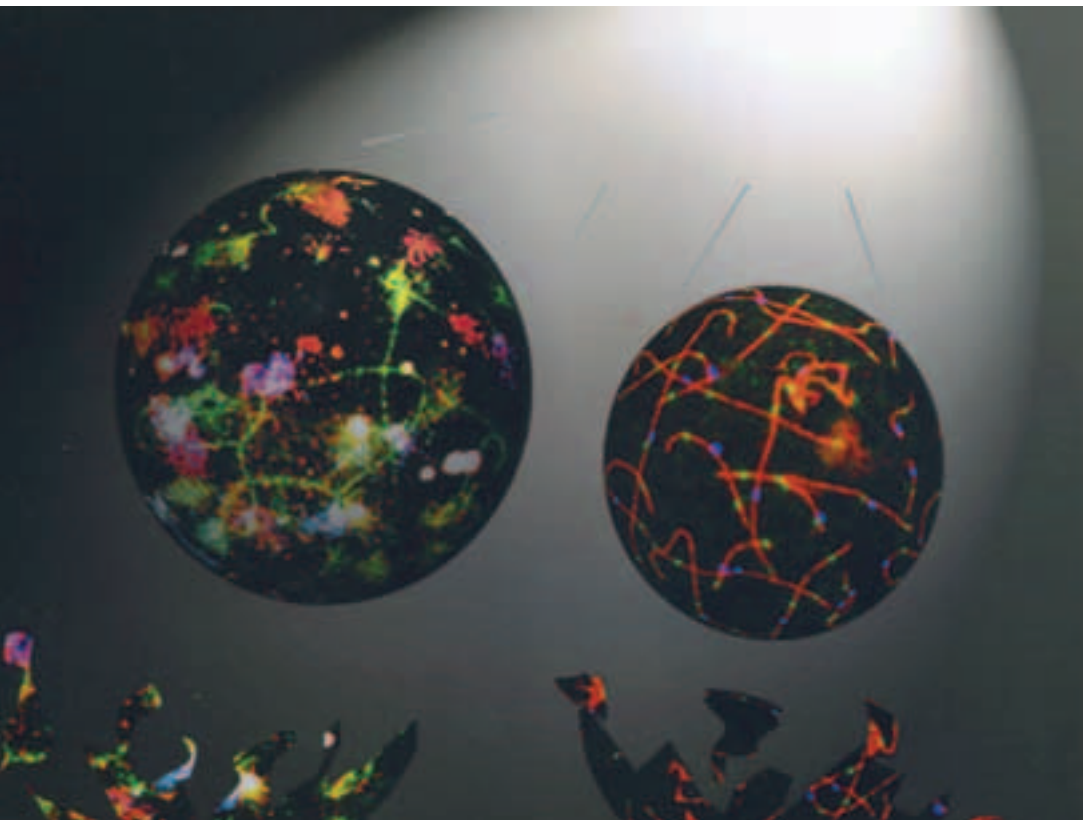
‘Miedo del calamar’ i ‘Fragilitat inesperada’ guanyen el I Concurs de **Fotografia Científica**

La sèrie *Miedo del calamar* (dreta), d'Idoia Unzurrunzaga, i *Fragilitat inesperada* (superior esquerra), de Montserrat Codina Pascual, han estat les obres guardonades al primer Concurs de Fotografia Científica de la UAB i dotades amb 2.000 euros. La fotografia d'Idoia Unzurrunzaga ha estat la guanyadora a la categoria de fotografies sense edició posterior i la imatge de Montserrat Codina ha obtingut el premi en la categoria de fotografies modificades. Una altra fotografia que ha destacat ha estat *Lupa per un instant*, de Jordi Zaragoza i Alòs ■

Laura F. Saavedra

MONTSERRAT CODINA PASCUAL

IDOIA UNZURRUNZAGA





D'esquerra a dreta: Mercedes Unzeta, Antoni Méndez, Maria Dolors Riba, Rafael Grasa, Ana Ripoll, Lluís Ferrer, Montserrat Pallarés, Immaculada Vilardell, Jordi Marquet, Anna Cros i Joan Carbonell.

Projectes de futur del nou equip de Lluís Ferrer

El catedràtic de Medicina i Cirurgia Animal, Lluís Ferrer Caubet, serà, durant quatre anys més, el rector de la UAB. Ferrer va prendre possessió del seu càrrec el divendres 16 de desembre en un acte celebrat a la sala d'actes de l'edifici del Rectorat.

El campus de Sabadell i el de l'Hospital de Sant Pau són dos dels projectes més importants que, per la seva entitat, recull el programa del renovat i paritari equip de govern, encapçalat per Lluís Ferrer. El catedràtic de Medicina i Cirurgia Animals va ser reelegit rector a les eleccions celebrades el passat 22 de novembre.

El nou equip de govern vol concretar l'oferta d'estudis de grau vinculada a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria i a la Facultat de Ciències Econòmiques que s'impartirà al campus de Sabadell. Pel que fa al campus de l'Hospital de Sant Pau, existeix el projecte per fer un campus de Ciències de la Salut amb docència, formació continuada, recerca i activitats vinculades a la divulgació científica. Es pretén que en el futur hi hagi també la creació de la Facultat de Ciències de la Salut. Altres iniciatives que es volen portar endavant durant aquest

2006 són l'aprovació del pla director 2006-2009, l'establiment d'un pla per donar suport a les titulacions en la seva adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) o la creació d'un portal únic d'atenció a estudiants, professors i Personal d'Administració i Serveis (PAS) estrangers o de la resta de l'Estat.

Dins de l'àmbit de la Responsabilitat Social Corporativa, el nou equip de govern s'ha compromès a desenvolupar un pla d'actuació per conciliar la vida laboral i acadèmica dels estudiants, així com a aprovar un pla de jubilacions anticipades per a tot el PAS. De la mateixa manera, i amb l'ajut de l'Institut Català de les Dones, s'aplicarà un pla biennal per a la igualtat entre dones i homes. En aquest sentit, cal remarcar que al nou equip directiu ja hi ha paritat de sexes ■

MVC

■ Carmen Balcells, doctora 'honoris causa'

La UAB va investir el passat 20 de desembre a Carmen Balcells després de la proposta presentada per la Facultat de Filosofia i Lletres. L'agent literària té en cartera no sols quasi tot el boom literari llatinoamericà (Carlos Fuentes, Mario Vargas Llosa...) sinó també quatre premis Nobel de Literatura: Pablo Neruda, Gabriel García Márquez, Vicente Aleixandre i Camilo José Cela.

■ El Gabinet de Llengua Catalana obre el període d'inscripcions a nous cursos per al segon semestre

Els cursos del Gabinet per al proper semestre estan adreçats a la llengua general i a les necessitats lingüístiques i comunicatives pròpies de l'àmbit universitari. Un dels objectius és garantir la comprensió bàsica de la llengua catalana als estudiants nous. La inscripció es pot realitzar via Internet o bé visitant el Gabinet de Llengua Catalana de 9.30 a 13.30 hores de dilluns a dimecres, i de 15.00 a 16.30 hores, dimarts i dijous.

■ S'obre la Convocatòria d'ajuts del Consell Social

El Consell Social de la UAB ha fet pública la primera convocatòria d'ajuts de l'any per a projectes que vulguin enfortir el lligam entre la societat civil i la UAB. L'objectiu és millorar el coneixement entre la Universitat i la societat, promovent punts de trobada per apropar la realitat de la UAB a la societat. Les sol·licituds s'hauran de presentar al Registre General de la UAB (edifici Rectorat) abans de l'1 de març de 2006. L'horari del Registre és de les 9 a les 14 hores i de les 15 a les 16.30 hores.

De tots és sabut que els estudiants de Veterinària de la nostra Universitat compten amb una granja que els possibilita el maneig i l'estudi més enllà de les aules. Però la relació de l'Autònoma amb els animals va més enllà de l'àmbit acadèmic i amb iniciatives com la creació del Centre de Recerca en Sanitat Animal (CReSA) ha demostrat la seva voluntat de col·laborar també amb l'àmbit empresarial. L'esperit investigador de la UAB



Fauna salvatge i animals de granja, dues preocupacions

la va portar a la creació d'un altre organisme concebut com a recolzament a la gestió i a la investigació bàsica i aplicada de la fauna salvatge: l'any 1997 neixia de manera oficial el Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge.

El CReSA i el Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge (SEFaS) treballen en àmbits diferents, persegueixen cadascun els seus objectius, però ambdós tenen una cosa en comú: el treball amb els animals.

Els animals de granja

Portar a terme una investigació de referència en salut animal és l'objectiu primordial del CReSA, inaugurat el passat setembre com a centre mixt UAB - IRTA. El nou centre disposa de prop de 5.000 metres

Es! porcs de granja són alguns dels animals amb els quals treballa el CReSA.

quadrats, dels quals més d'un miler es dediquen a laboratoris amb barreres de contenció de microorganismes, de manera que serà possible investigar amb agents patògens greus. Treballa tant en projectes de recerca recolzats per entitats institucionals com en estudis contractats amb empreses productores del sector. El centre es dedica a la recerca de malalties dels animals de producció, és a dir, aquells animals que es crien per obtenir menjar, anomenats també, animals de granja.



Segons el seu director, Mariano Domínguez, la gran majoria de l'activitat del centre gira entorn a l'espècie porquina, encara que també es treballa amb remugants (oví i boví) i aus. El CReSA no estudia directament les malalties humanes però col·labora amb hospitals. “Estem fent des de fa mesos un estudi sobre l'eficàcia d'un fàrmac ideat i patentat per investigadors de l'hospital de Can Ruti per tractar la tuberculosi humana —apunta el seu director que afegeix— quan hem trobat una granja que tenia tuberculosi, hem anat a provar aquest fàrmac”. Tot i que la temàtica del centre no són les malalties humanes, “sempre és important tenir dades en altres espècies”, assegura Domínguez.

Actualment, l'equip del CReSA treballa, juntament amb un equip de Madrid, en l'elaboració d'una vacuna contra la pesta porcina africana. El projecte de recerca es va demanar fa un any al Ministeri d'Educació i Ciència.

L'Autònoma amb la fauna salvatge

Els animals salvatges també han trobat un lloc a l'Autònoma. L'interès per l'estat sanitari de la fauna salvatge en llibertat és un fet molt recent a tot el món. Inicialment la preocupació estava centrada en la transmissió de malalties dels animals salvatges a l'home, posteriorment, en la transmissió a animals domèstics i, recentment, l'interès

Els animals salvatges, com aquesta au, també s'estudien a Veterinària.

se centra a estudiar la salut de la pròpia fauna salvatge.

Les línies d'investigació del SEFaS giren entorn a l'estudi de les malalties que afecten als animals salvatges i a les tècniques de captura i de contenció de les diferents espècies.

A diferència del CReSA, el SEFaS treballa amb grans mamífers com l'isard, la cabra salvatge, el cérvol, el senglar, etc. L'espai de treball dels investigadors sobrepasa les fronteres del propi campus. Són els Pirineus i les zones de muntanya els ecosistemes triats per aquests professionals per observar el comportament d'aquests animals en el seu àmbit natural.

Actualment estan realitzant treballs amb aus en col·laboració

amb el Centre de Recuperació de Catalunya. Juntament amb el Centre de Recuperació d'Animals Marins (CRAM) estudien també les tortugues marines i col·laboren amb les Canàries per investigar els rèptils.

Un dels problemes que es presenta a l'hora de dur a terme aquestes investigacions és que molts d'aquests animals s'han de caçar per poder estudiar-los, per conèixer la seva ecologia i la seva biologia.

Ara bé, el risc associat a la captura d'aquestes espècies és molt alt. Un animal pot morir bàsicament per estrès. Segons Ignasi Marco, membre del SEFaS, el tema del benestar animal "està cada cop més de moda, no només en animals domèstics, també en salvatges". Marco explica que l'estrès és una cosa terrible: "Estem estudiant els millors mètodes de captura i de tranquil·lització".

Les instal·lacions, reflex de l'interès pels animals

El SEFaS té convenis amb administracions i projectes de recerca bàsicament a Catalunya, però també a la resta de l'Estat espanyol. Actualment està investigant una nova malaltia que afecta a l'isard i que està produint molta mortalitat de l'espècie en els Pirineus.

Observant les instal·lacions de l'Autònoma, veurem que el vincle amb els animals és patent



Membres del SEFaS realitzant proves a un animal.

també a les seves infraestructures. El campus disposa d'un conjunt de granges i de camps experimentals que esdevenen un suport per a la pràctica i el desenvolupament de les línies d'investigació. El servei de granges disposa de sis naus on es distribueixen animals com vaques, cabres, gallines, ovelles i conills. Entre la Vila Universitària i L'Escola Gespa, es troben els camps experimentals, creats com a iniciativa de la branca de Biologia de la Facultat de Ciències. Repartits en diferents localitzacions del campus, es troben els camps de conreu. Aquests es van començar a treballar davant la necessitat de produir farratge pels remugants de les Granges Experimentals de la mateixa Universitat.

Altres iniciatives

La relació de la Universitat Autònoma amb els animals no només se centra en l'àmbit

experimental sinó que també es treballa en la col·laboració amb iniciatives institucionals i privades. El Banc de Teixits Animals de Catalunya (BTAC) n'és un bon exemple. Amb seu a la UAB, té com a objectiu generar una col·lecció de gran qualitat de teixits animals com a alternativa al sacrifici d'aquests per a la investigació. A més, l'Autònoma també ha estat particip, en col·laboració amb el Col·legi d'Advocats de Barcelona, del primer Congrés sobre els Drets dels Animals a nivell estatal, celebrat al febrer de l'any passat. Aquest any, l'Autònoma seguirà treballant en aquesta línia, seguirà col·laborant amb la ciència i la investigació, sense deixar de banda una preocupació constant a les iniciatives autònomes: l'interès pels animals ■

**Laura F. Saavedra
Judith Pérez Lasarte
Cristina Vilallonga Gómez**

■
Eulàlia Sobirà
Antropòloga i Biòloga.
Professora de Biologia
Humana a la UAB



Montse Sanz i Joan Daura, estudiants d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (UB), són els codescobridors d'una mandíbula de neandertal procedent de Sitges, que va ser desenterrada fa més de 50 anys. Eulàlia Sobirà, professora a la UAB, ha col·laborat a identificar aquesta important troballa.



XENIA CASTELLÀ

“A Catalunya no hi ha jaciments neandertals”

Mentre els alumnes Montse Sanz i Joan Daura examinaven restes procedents d'excavacions de coves de Sitges, que havien estat llegades a l'Arxiu Històric municipal, van descobrir que entre el material hi havia una mandíbula. Amb l'ajut de professors de diferents universitats espanyoles, finalment van aconseguir completar la identificació del fòssil.

Eulàlia Sobirà és antropòloga i biòloga i imparteix classe de Biologia Humana a la Universitat Autònoma de Barcelona. Va ser convidada per Montse Sanz i Joan Daura per col·laborar en la identificació de la mandíbula de Sitges, invitació que va rebre amb els braços oberts. “Vaig acceptar encantada. Acostumada a fer romà, medieval... De fet, quan et passen a un neolític

*Eulàlia Sobirà
al seu
laboratori.*

estàs content. Imagina't si et passen molts més anys enrera!”, assegura, tot afegint que la feina d'arqueologia realitzada els valdrà una publicació al *Journal of Human Evolution*.

Per què és important aquesta troballa?

Perquè a Catalunya no hi ha jaciments neandertals. N'hi ha molts a França i a Espanya se'n

■ **La mandíbula de Banyoles ha estat molt criticada perquè va ser una troballa aïllada**

■ **Un mossèn va descobrir la cova on es va trobar la mandíbula de Sitges**

■ **“Juntament amb la mandíbula hi havia restes de fauna i alguna peça d’indústria”**



ADRIANO GALANTE

troben de Castelló cap avall, direcció Gibraltar, la qual cosa no deixa de ser curiosa, que a Catalunya no se'n trobin, si pensem en la lògica que les troballes s'han fet de França al sud d'Espanya, passant per la costa. L'únic que es coneix aquí a Catalunya són jaciments amb restes d'habitació i d'utilització, però fins ara no s'havia trobat precisament una resta. L'única que es té és la mandíbula de Banyoles, que sempre ha estat molt criticada perquè va ser una troballa aïllada i, com a tal, difícil de datar i de diagnosticar.

Com va ser el descobriment?

No va ser una troballa en el jaciment *in situ*. Així que el context seria una mica diferent

a l'habitual. La mandíbula de Sitges va ser trobada a l'Arxiu Històric de l'Ajuntament de Sitges, però prové de la cova del Gegant, al massís del Garraf. Aquesta cova es coneix des dels anys 50. En aquella època, sovint les troballes les protagonitzaven paleontòlegs aficionats o excursionistes, molts dels quals eren capellans. Justament un mossèn, Santiago Casanova, va trobar la cova, però no hi havia una metodologia sistemàtica d'excavació. Així que simplement va recollir material. Entre la seva recollida, en la qual hi havia molta fauna, el mossèn va detectar que hi havia una mandíbula humana, però com que desconeixia la cronologia d'aquella fauna, no li va donar importància. Aquest ma-

L'antropòloga analitza una part de la mandíbula trobada

terial es va quedar en una caixa com a col·lecció privada.

Ningú va reclamar aquesta capsa per analitzar el material?
No. Als 70 i als 80 es van estudiar els materials de la cova del Gegant, però ningú va anar a buscar aquesta col·lecció privada.

Com és que Montse Sanz i Joan Daura van trobar aquest material del mossèn?

Aquests joves van decidir, per la tesi doctoral, entrar en el projecte del professor Fullola, catedràtic de Prehistòria de la Universitat de Barcelona, *Estudi del Paleolític al Baix Llobregat*. Per tant, van començar a mirar coves, a demanar permisos per excavar i a buscar bibliografia.



ADRIANO GALANTE

Fa tres anys van anar a l'Arxiu Històric de Sitges, on van trobar la mandíbula.

Què hi feia allà?

L'any 1998 Santiago Casanova havia fet el dipòsit de la seva col·lecció a Sitges. Com que allà no hi ha cap museu arqueològic, la cessió de la caixa la va fer a l'Arxiu Històric. Quan la Montse i en Joan hi van anar en recerca de documentació, l'arxiver els va comentar l'existència d'aquesta col·lecció i ells van dir que els interessava veure-la. I regirant el contingut de la caixa es van adonar de l'existència d'una mandíbula humana.

Quina casualitat.

I tant! A més, ràpidament van adonar-se que allò era molt

Analitzant la mandíbula al laboratori.

diferent al que s'havia trobat fins llavors. Feia poc que la Montse havia estat excavant una necròpolis medieval i va reconèixer que la mandíbula de Sitges tenia trets molt diferents.

Com vau poder fer la datació de la mandíbula?

La fauna que hi havia a la cova ens va donar el context.

No era més fàcil analitzar una mostra?

Sí, ho vam fer. La mandíbula estava separada en tres peces i, abans d'ajuntar-la, en vam treure una mostra de la part de dins per fer-ne una analítica, però el resultat no va ser gens aclaridor.

Heu pogut saber si és una mandíbula masculina o femenina?

La mandíbula és relativament petita i gràcil... Però no la tenim sencera, tot i que el que tenim ja és prou informatiu. Podríem dir-ho, però a falta d'elements irrefutables no goses fer tal afirmació. Només tenim el convenciment.

En quin sentit resulta una troballa més rellevant que la de la mandíbula de Banyoles?

La troballa de Banyoles va ser un descobriment fora de context, aïllat; des de llavors no s'ha trobat res més. En canvi, en el cas de la mandíbula de Sitges ens hem trobat que tenim un context que aporta molta més informació. I és que juntament amb la mandíbula hi havia restes de fauna i alguna peça d'indústria.

■
Els científics creuen que saben el sexe de la mandíbula, però prefereixen no dir-ho

■
“Potser hi ha altres museus que tenen caixes amb material d’excavacions que no s’ha mirat ningú i ves a saber què hi ha”

■
L’excavació a la cova es va haver d’aplaçar per falta d’un permís



ADRIANO GALANTE

Després del descobriment, s’ha tornat a excavar la cova del Gegant?

No. Fa temps que s’espera el permís, però fins ara hi havia un problema. Tot i que es disposava de tots els permisos necessaris en faltava un d’important: el del propietari dels terrenys, que és constructor. Com li demanes permís a un constructor dient-li que, hipotèticament, als terrenys on hi pretén edificar hi ha una cova de neandertal? No et dona el permís. Però ara les coses canviaran, perquè feta pública aquesta troballa, el primer que ha dit que s’haurà d’excavar ha

estat el Servei de Patrimoni de la Generalitat.

Aquest descobriment apareixerà publicat a la Journal of Human Evolution?

De moment ja està acceptat, però pendent de ser publicat.

Com vas donar a conèixer la identificació del fòssil?

Primer es va fer la presentació de la mandíbula a Cosmocaixa. L’endemà es va fer una roda de premsa a Sitges i, una setmana després, a petició de l’Ajuntament de Sitges, vam fer una xerrada per la gent de la pobla-

El laboratori està ple de restes arqueològiques de totes les èpoques.

ció. De fet, ja en aquesta se’n va deixar entreveure que s’ha via parlat amb el constructor, propietari dels terrenys, i que no li quedarà més remei que permetre que s’excavi.

Poden haver-hi més restes d’aquest tipus amagades?

Qui sap. Potser hi ha altres museus que tenen caixes amb material d’excavacions que no s’ha mirat ningú i ves a saber què hi ha ■

Una lluita diària

Afrontar el dia a dia a la universitat no és una tasca fàcil per ningú, però menys per aquelles persones que pateixen algun tipus de discapacitat.

Barreres arquitectòniques, anar al lavabo, consultar un llibre a la biblioteca o fer ús de les màquines expenedores poden esdevenir autèntics problemes. Per això, es va crear l'Associació d'Alumnes Discapacitats de la UAB (ADUAB), que cerca una integració real per a tots els membres de la comunitat universitària.



JIMENA G. DE LA FLOR

Fa uns mesos al Caixa-Fòrum de Barcelona es podia visitar una exposició de l'ONCE amb maquetes de les principals obres arquitectòniques del país. Una simpàtica noia amb llargs cabells arrissats convida al visitant a tocar les maquetes sense por, a descobrir cada racó de la Sagrada Família o l'Alhambra amb els dits, tancant els ulls. És cega parcial (conserva certa part de visió) i explica als grups de visitants com funcionen unes estranyes màquines del fons de la sala que serveixen per escriure en *braille*: “És molt fàcil, només és pràctica”.

Elvira Pérez continua treballant dur

Aquesta noia és l'Elvira Pérez, estudiant d'Educació Especial i membre de l'ADUAB. L'Elvira Pérez està oberta a qualsevol proposta, com la de treballar de guia a l'exposició de l'ONCE. És una persona molt treballadora i enèrgica; el problema que li va fer perdre la visió no va aconseguir acabar amb aquest esperit lluitador ni trencar les seves il·lusions. “Vaig estudiar Educació Física a Girona, però vaig perdre visió. Aquest fet em va fer replantejar el futur. Vaig decidir estudiar Educació Espe-

David Abad, president de l'ADUAB, i Elvira Pérez, discapacitada estudiant de la UAB

cial, per després fer el postgrau d'Esport Adaptat”, explica Pérez. El seu somni és participar a les Olimpíades de Pequín i, si no, a les de Londres pel tàndem de l'ONCE (bicicleta de dues persones). La seva passió és l'esport. A la seva vida diària, s'enfronta a moltes barreres i obstacles, però els supera.

El funcionament de l'ADUAB

Des de fa més de 10 anys, l'Associació prodisminuïts de la UAB funciona amb el treball i el suport d'estudiants com Pérez. La majoria pateixen algu-



JIMENA G. DE LA FLOR

na mena de discapacitat, tot i que qualsevol persona en pot formar part. Va ser a l'abril de 1995 quan un petit grup d'estudiants amb necessitats especials, inquiets per la situació que vivien, van decidir crear l'ADUAB.

Millorar les condicions

Va sorgir com una associació de caràcter reivindicatiu per pressionar i intentar millorar les condicions que oferia la Universitat a aquest col·lectiu. David Abad, estudiant d'Educació Social, és el president de l'ADUAB des de fa dos anys. Reconeix que, tot i que hi ha hagut millores en alguns serveis, "encara falta molt per fer". A l'Autònoma, a més, existeix el Programa d'Integració dels

A l'esquerra, Pérez a l'ADUAB. A la dreta, una màquina adaptada als cecs.

Universitaris amb Necessitats Especials (PIUNE) un programa orientat a millorar les condicions de vida dels estudiants amb necessitats especials. Entre d'altres, ofereix servei d'acompanyants per a disminuïts visuals o transports amb furgoneta. La diferència és que el PIUNE depèn de la Fundació Autònoma Solidària i està format per treballadors que cobren. En canvi, l'ADUAB és una associació d'alumnes que es representen a si mateixos i s'ajuden entre ells. "El PIUNE i l'ADUAB haurien de treballar conjuntament, ja que totes dues institucions tenen els mateixos objectius i no trepitjar-se entre elles en l'àmbit de competències", explica Pérez. Encara que ja

existeixen contactes entre el PIUNE i l'ADUAB, Abad afegeix: "Des d'aquí sempre estem disposats a organitzar activitats conjuntes i fer coses". El treball de l'associació està dirigit especialment a acabar amb les barreres arquitectòniques que existeixen a la Universitat i evitar que n'hi hagi de noves. Però la tasca més important i també la més difícil és la de conscienciar i sensibilitzar al col·lectiu universitari, no només als estudiants, sinó també al professorat i al PAS, respecte la situació de les persones amb discapacitat i les dificultats que es troben en la seva vida diària. Pérez diu que no intenten crear voluntaris sinó "sensibilitzar l'Autònoma i

■ **L'ADUAB intenta integrar als discapacitats**

■ **L'objectiu és conscienciar i sensibilitzar sobre el tema al col·lectiu universitari**

■ **Tot i els avenços assolits encara falta molt per fer**



JIMENA G. DE LA FLOR

aconseguir que una persona quan en veu una altra amb discapacitat, que té un problema, l'ajudi; que li surti d'ell".

Integració per tothom

L'ADUAB es basa en la implicació dels estudiants, però el problema és que no rep tot l'ajut que necessitaria. Pérez pensa amb preocupació que "com segueixi així, l'ADUAB desapareixerà". Abad també es mostra pessimista sobre la continuació de l'associació. Per ell, la causa de la manca d'implicació està en la mateixa societat: "Es percep, en general, que la gent no s'associa. Els alumnes vénen a estudiar, a menjar el bocata al bar i marxen cap a casa, no fan vida al campus".

*Elvira Pérez
escrivint amb
una màquina de
'braille'.*

Les dificultats d'una persona cega no es redueixen només als llibres de text o apunts. El món universitari és molt més ampli i en la vida quotidiana sorgeixen impediments dels quals no sempre som conscients.

Són coses tan senzilles com comprar un cafè a les màquines. "Només les màquines de refrescos de Ciències i Veterinària estan adaptades per a les persones que no hi veuen, però tampoc és tan difícil adaptar-les totes ja que només has d'escriure en *braille* sobre una etiqueta, retallar-ho i enganxar-ho a la màquina", explica Pérez.

Els professors juguen un paper molt important a l'hora de la integració. "La gran majoria dels mestres estan molt predisposats

a ajudar a l'alumne, hi ha professors que s'impliquen molt, com Rosa Carrió, de l'assignatura Cos Humà i Salut, que va intentar adaptar les seves classes a tots els alumnes", explica satisfeta Pérez. Però darrere hi ha molt de treball, com assegura aquesta membre de l'ADUAB: "Cada persona amb discapacitat és un món. El primer que cal fer és assumir la discapacitat i els problemes que comporta". Pérez ho sap bé, però continuarà lluitant amb la mateixa empena i coratge: "M'agrada superar-me en la meua vida diària, sóc una persona lluitadora i veig com un repte les dificultats que se'm presenten" ■

**Vanessa Graell
Borja Rodriguez
Jimena G. de la Flor**

Dones, combat interminable per a la igualtat de drets

“El dia en què l’home es va apoderar del llenguatge es va apoderar de la història i de la vida. En fer-ho, ens va silenciar. Jo diria que la gran revolució d’aquest segle és que les dones recuperin la veu”, aquestes paraules les pronunciava Marcela Serrano el 1951 a Xile.



LAURA RABANAQUE

El Dia Internacional de la Dona arriba a la Universitat Autònoma de Barcelona. Un any més, el 8 de març es converteix en una data de reivindicació dels drets de la dona. Només es reclama un tracte igualitari entre dona i home, els mateixos drets sense que la determinació de gènere marqui la diferència. Aquesta reivindicació es manifesta també al campus. D’aquesta manera, diferents col·lectius, sindicats, associacions d’estudiants, grups de personal administratiu i serveis preveuen convocar un seguit d’actes per exigir que la fi del sexisme sigui una realitat social. La creixent preocupació pel que fa a les desigualtats que pateix

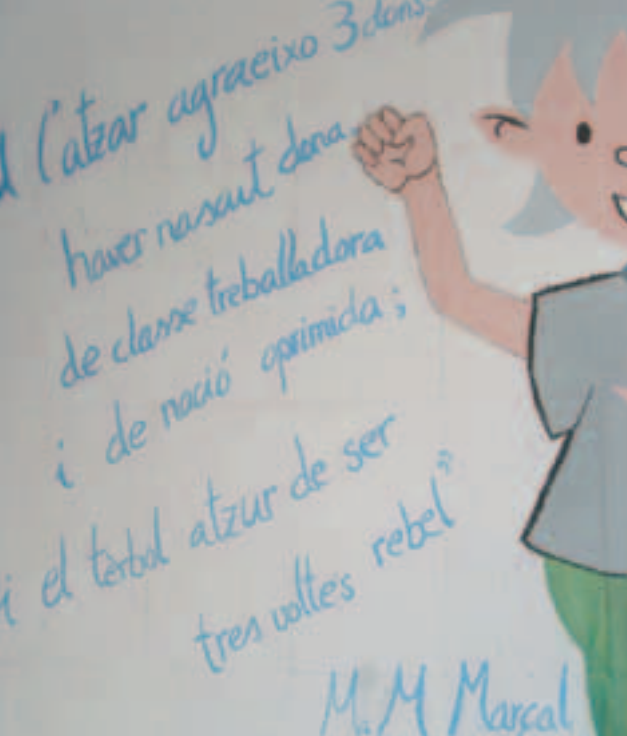
el sexe femení ha portat a l’Observatori per a la Igualtat de la UAB a buscar solucions a un problema que, lluny de la seva desaparició, segueix present en el camp no només social, sinó també professional.

Les dones, cada cop més organitzades

La veu de la dona cada vegada té més força, una lluita per fer-se escoltar en una societat dominada, encara, pel gènere masculí. Aquesta és una preocupació que afecta a tot el campus, no només a nivell institucional sinó també a nivell estudiantil, que actua a través d’associacions com ara Dolça Lluita. L’Observatori per

Hi ha moltes enganxines que reclamen els drets de les dones.

a la Igualtat de la UAB, dirigit per Maria Jesús Izquierdo, professora de Sociologia de la UAB, s’encarrega de proposar mesures encaminades a eliminar el sexisme dins la Universitat, una qüestió de principis i de coherència amb el paper que la dona juga actualment. Amb aquest objectiu, l’Observatori compta amb el suport de diferents grups de recerca de gènere: Dones i Drets, Feminari Dona i Cultura de Masses i Seminari d’Estudis de la Dona (SED), entre altres. Cal destacar la importància del Grup d’Estudis sobre Sentiments, Emocions i Societat (GESES), creat el 1997 amb aquest nom. L’objectiu que persegueix és



■ **“Hi ha una diversitat de motius que reforcen la crítica del sexisme: no és legal, no és ètic, no és raonable, no és productiu, danya la convivència i produeix patiments evitables” (Observatori per a la Igualtat de la UAB)**



l'estudi de la construcció social de les emocions i sentiments en funció de la classe, el gènere i les categories d'edat.

Sexisme a la UAB?

El GESES es dedica a l'anàlisi de la situació de desigualtat que pateixen les dones respecte als homes al campus. Dins d'aquesta recerca, analitza el sexisme en les seves manifestacions subjectives i estructurals, amb diferents línies d'estudi: *Aguantando el tipo: desigualtat social i discriminació salarial* i *El sexisme a les universitats catalanes*. D'aquesta manera, el 2004 va publicar *El Sexisme a la UAB*, amb la col·laboració de l'Institut

A dalt, una de les frases més conegudes de Maria-Mercè Marçal. A baix, Maria Jesús Izquierdo al seu despatx.

Català de les Dones. Aquest estudi llença propostes d'actuació recolzades per dades sobre el Personal Docent i Investigador (PDI), el Personal d'Administració i Serveis (PAS) i l'alumnat del campus UAB. L'informe, dividit en dues parts ben diferenciades, marc legal i propostes d'actuació i recorregut de dades disponibles al període 2002-2003, conclou que a la UAB el sexisme és una realitat canviant. Segons els resultats obtinguts en aquest estudi, la plantilla del PDI està força masculinitzada, dels 3.014 professors/es actius el gener de 2003, només 1.083 són dones, és a dir, el 35,9%. En canvi, la plantilla del PAS de la

UAB està lleugerament feminitzada. Dels 1.712 treballadors que hi havia a la plantilla el gener de 2003, el 58,6% eren dones, és a dir, un total de 1.003. Pel que fa als alumnes, en el període analitzat, la majoria dels estudiants són dones, concretament un 61,9%. L'accés al Doctorat és un dels punts on el sexisme és més evident. En el col·lectiu dels doctorats la majoria són homes, tant al conjunt de la UAB com a cadascun dels àmbits de coneixement.

El mercat distingeix

Segons l'Oficina d'Estudis i de Gestió de la Informació (OEGI), la transició al mercat laboral resulta molt diferents per a dones i homes. Tot i que durant la carrera tenen un rendiment acadèmic superior i fan un ús més eficient dels recursos, les condicions en els primers treballs són més precàries per a les dones, situació que es tradueix amb la desigualtat en les retribucions. El sexisme a l'Autònoma és una realitat canviant gràcies a l'esforç dels diferents grups que treballen per a la conscienciació d'una societat que necessita reflexionar sobre els drets i les oportunitats de les dones. Els darrers anys mostren una tendència favorable a la igualtat, encara que es poden trobar punts en situació d'evolució desfavorable. Així, el 8 de març vindrà recolzat, un any més, per petites i grans iniciatives, des de petites xocolatades a diferents centres fins a projectes com ara *Europa és una dona*, organitzat per QUARKpoesia, primer projecte que se centra en el col·lectiu de dones poetes. Tot val ■

**Cristina Villalonga Gómez
Judit Pérez Lasarte**

Pilates, el nou ioga?

La concentració i l'escolta del propi cos. Aquests són dos dels elements imprescindibles si mai t'has plantejat iniciar-te al mètode Pilates, una de les modalitats de gimnàstica més esteses entre les estrelles de Hollywood. El Servei d'Activitat Física (SAF) ofereix des de fa tres cursos aquesta tècnica que permet millorar el control i el coneixement del propi cos, tant a nivell estàtic com en moviment.



Uma Thurman, Julia Roberts o Madonna són algunes de les celebritats que han posat el Pilates de moda. Ara, el boom per aquest mètode ha arribat també a la Universitat.

El mètode Pilates, inventat pel soldat alemany Joseph Hubertus Pilates i que als anys 20 es va utilitzar per curar malalties dels professionals de la dansa, ha arribat amb força al gimnàs i són molts els interessats en descobrir-lo.

Quin és el motiu? Més de 500 exercicis d'estiraments, peses i diversos moviments corporals controlats que es poden fer

sobre màrfeques o amb els aparells específics dissenyats pel propi Pilates. Aquestes activitats permeten millorar la ment i també la figura, tot i que Nieves Aguado, que porta 19 anys al SAF i ensenya aquest mètode, creu que el mètode Pilates "no és, ni molt menys, una activitat miracle, ja que, si bé és molt completa, requereix que sigui continuada".

Una pràctica freqüent del mètode Pilates afavoreix l'evolució progressiva del control del propi cos i el desenvolupament individual dels aspectes que es treballen a les sessions: precisió

D'ón ve el mètode Pilates?

Joseph Hubertus Pilates va néixer a Alemanya el 1880. De petit, va patir problemes d'asma i sovint estava malalt. Pilates volia curar-se i volia demostrar que no era tan dèbil. Per això, va investigar sobre el cos humà i les tècniques de rehabilitació física de principis del segle XX. No seria fins a la I Guerra Mundial quan Pilates, en caure presoner de guerra, posaria en pràctica el seu mètode per augmentar la força i la resistència. La seva vida va patir un gir radical en emigrar als Estats Units. Durant el viatge va conèixer la que seria la seva dona, Clara, una infermera amb la qual va obrir la seva primera escola a Nova York. Allà s'oferien lliçons i, més endavant, van inaugurar el Drago's Studio, on es van seguir desenvolupant nous exercicis fins arribar als més de 500 que avui dia s'utilitzen.



ADRIANO GALANTE

■ **El mètode Pilates afavoreix l'evolució progressiva del control del cos**

■ **Inicialment, aquest mètode es feia servir per curar malalties dels professionals de la dansa**

■ **Marga Garrido, professora del SAF, diu que és “un treball diferent al que es fa a un gimnàs”**

del moviment, control, consciència, respiració, concentració... En aquest sentit, tal com afirma Aguado, “no és possible que el públic vulgui fer Pilates com si fes aeròbic o ioga”. Practicar el mètode Pilates comporta la millora de la flexibilitat i l'enfortiment muscular.

Cursos a la UAB

A les instal·lacions del SAF, s'ofereix des de fa tres cursos la modalitat de Pilates coneguda com a Matpilates o Pilates amb màrrega. A partir del 20 de febrer i fins al juny, comença el monogràfic Pilates II. Per

Un dels exercicis que coporta el mètode Pilates són els estiraments

inscriure's-hi, però, cal haver realitzat el monogràfic del primer quadrimestre, Pilates I, o bé acreditar cert nivell d'aquesta tècnica. El preu d'aquest curs és de 289 euros, 240 per les persones de la comunitat universitària i 119 pels abonats al SAF. Uns preus relativament assequibles tenint en compte que aquesta és una activitat una mica cara, segons explica Nieves Aguado, ja que inicialment “el mètode Pilates no era per a les masses”.

Entre els assistents a aquestes classes trobem en Pepe Giner, treballador de l'Institut de

Ciència de Materials de Barcelona-CSIC. Aquest usuari del SAF afirma que es va inscriure perquè tenia problemes posturals i aquest mètode l'ha ajudat a corregir-los. Per la seva banda, Marga Garrido, professora del SAF que fa d'alumna a les sessions de Pilates diu que aquest mètode és “un treball diferent al que es fa a un gimnàs” i que li permet col·locar-se “bé per dins” ■

Ignasi Noguer



Setmana blanca: set dies d'estrès, cafè i molts apunts

Blanca, verda, groga fluorescent i fins i tot negra. La setmana abans dels exàmens s'anomena de diferents maneres segons amb qui parlis. Set dies que omplim de diverses activitats atès que les classes, en teoria, han acabat. Alguns utilitzen tot el temps per estudiar, altres es relaxen abans de clavar els colzes de veritat i la majoria aprofita per llevar-se una mica més tard. Però també n'hi ha que han d'enllestir treballs, pràctiques o anar a classes de repàs. Una setmana que per a tots suposa el pont entre el final del semestre i l'inici del període d'exàmens.

Coneguda majoritàriament com a setmana blanca, els dies previs als exàmens finals també s'anomenen d'altres formes. Per exemple, els estudiants de la Facultat de Traducció i Interpretació qualifiquen de "verda" la setmana sense classes del juny perquè coincideix amb la primavera. Això sí, la setmana del febrer, com que és a l'hivern i és moment d'esquiar, l'anomenen "setmana blanca". "Podria dir que és groga fluorescent perquè em passo els dies subratllant apunts", diu Sonia Llaneres mentre descansa al bar. "Per a mi és negra!", exclama Blanca Balanzó. No hi ha classes però has d'estudiar i no t'alliberes de les obligacions". Balanzó estudia tercer de Periodisme i assegura que durant parla massa alt

aquests dies sempre ha hagut de lliurar algun treball o venir a la Universitat a mirar notes o a parlar amb professors. "Hauria de ser autènticament blanca", reclama.

¿Setmana lliure?

Elena Padial opina igual que Blanca: "Fa ràbia haver de venir, sobretot els dies més propers als exàmens". L'última setmana blanca va haver de desplaçar-se fins a la Universitat només per revisar una pràctica de ràdio. No obstant això, considera que aquests dies sense classe són "útils" per començar a estudiar. De la mateixa opinió és Anna Batlle, estudiant de tercer de Ciències Polítiques: "Necessito temps per organitzar-me i poder estu-



diar totes les assignatures que tinc, que són moltes”, explica Batlle. Tot i així, confessa que també aprofita per fer altres activitats d’oci i esbarjo. Així, al juny va a la platja a dinar per desconnectar una estona i relaxar-se. A més, el fet de no haver d’anar a classe li permet combinar-se millor les hores d’estudi amb les de la feina.

Tot i que ningú dubta de la funcionalitat de la setmana blanca, sí que hi ha crítiques a la seva situació dins el calendari. Segons Cristian Martínez, estudiant de tercer de Comunicació Audiovisual la setmana sense classes de febrer “hauria d’estar després dels exàmens, ja que es necessiten uns dies de descans abans de començar el segon semestre”.

Durant els quinze dies a l’any en què no hi ha classes perquè els estudiants puguin preparar els exàmens, les facultats estan mig buides. Aida Fernández,

Les biblioteques s’omplen durant la setmana blanca.

estudiant d’un postgrau de la UAB, prefereix sempre estudiar a casa perquè a la biblioteca no es concentra amb tanta gent.

La biblioteca i les classes de repàs

“Aprofito més el temps siestic jo sola”, afegeix. Com ella, molts alumnes no trepitgen les facultats durant una setmana. Però no tots es queden a casa. Altres prefereixen anar a les biblioteques municipals per proximitat o bé per horari. Lara Montserrat és una de les persones que opten per aquesta via: “Em quedo a la biblioteca del barri perquè visc a Barcelona i com que no tinc cotxe, em fa mandra anar a l’Autònoma”. Patricia Marcos, en canvi, prefereix estudiar a la biblioteca de Ciències Socials. “Abans anava a estudiar a l’aula central, ja que l’habiliten com a sala d’estudi durant aquests dies, però ja no hi vaig perquè la gent

parla massa alt i no em concentro”, explica.

No és estrany que en aquests dies d’estrès les biblioteques més plenes siguin les universitàries. Per això, anar a les biblioteques de la UAB pot ser tota una odissea. L’aforament d’aquests edificis és limitat i no pot assumir la quantitat tan gran d’universitaris que volen preparar els exàmens allà. De retruc, això afecta també a l’hora de trobar lloc per aparcar. Bea Marco se sorprèn de la quantitat de cotxes que hi ha al campus durant aquestes setmanes. “La primera setmana blanca que vaig venir a estudiar pensava que no hi hauria ningú i vaig trigar una bona estona a deixar el cotxe”, recorda.

Però no tothom que s’acosta fins a la UAB els dies de setmana blanca ho fa per estudiar a la biblioteca. Hi ha qui ve a mirar la nota d’algun examen parcial, a acabar alguna pràctica final que s’ha de lliurar durant aquesta setmana o, fins i tot, a fer classes de repàs. Jordi Sopena cursa l’assignatura Política Internacional Europea, corresponent a quart de Periodisme. Davant la dificultat del temari, el professor va proposar fer una classe de repàs optativa per tots aquells que volguessin resoldre dubtes de cara a l’examen. La idea va ser ben acollida pels estudiants i la presència a aquesta classe va ser força elevada. “És una bona opció per aprofundir temes que en el seu moment no van quedar massa clars —afirma en Jordi—, ningú està obligat a venir, sinó que és una oportunitat per a aquells que tinguin dubtes” ■

**Igor García
Sara Fernández
Ana Guardiola**

■ LLIBRES

■ **Guliana Di Febo i Carme Molinero (eds.)**
Nou Estat, nova política, nou ordre social. Feixisme i franquisme en una perspectiva comparada
 Fundació carles Pi i Sunyer.

Barcelona 2005

Durant gairebé una dècada, de 1936 a 1945, la Itàlia feixista va exercir una intensa fascinació sobre un nombre considerable de dirigents franquistes, intel·lectuals, escriptors o periodistes,

els quals veien en el règim de Mussolini el model per a la nova Espanya. També la Itàlia mussoliniana maldava per presentar el *Nuevo Estado Español* com un reflex de l'expansió imparable de la seva influència i de les virtuts universals del feixisme. En el marc del projecte de recerca *Dictadures al segle XX. Un estudi comparatiu entre Itàlia (1922-1945) i Espanya (1936-1957)*, un grup d'historiadors catalans i italians de la Universitat Autònoma de Barcelona, la Università degli Studi Roma Tre i la Università di Bologna, van analitzar aquestes relacions des de la perspectiva d'una història comparada de les dues dictadures.

■ **Núria Varela**
Feminismo para principiantes
 Ediciones B
 Barcelona, 2005

Un apassionat recorregut per la Història i pels temes



■ **Informe de l'Audiovisual de Catalunya 2004**
Quaderns del CAC.
Número Extraordinari, setembre 2005
 Grinver, S.A

Els Quaderns del CAC són sempre una publicació adreçada al sector audiovisual i editada pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC). De periodicitat quadrimestral, la revista pretén reflectir i debatre des de Catalunya els grans temes de la comunicació i la cultura audiovisuals.

En aquest número extraordinari es parla de temes tan interessants com la televisió accessible per a persones disminuïdes, Internet a Catalunya, com al nostre país hi ha pluralisme informatiu a les televisions públiques o, fins i tot, es fan paleses les modificacions normatives en el sector de les telecomunicacions relatives als drets dels usuaris. Un informe mol útil per aquells que vulguin estar al dia sobre qüestions relatives a les ciències de la comunicació.



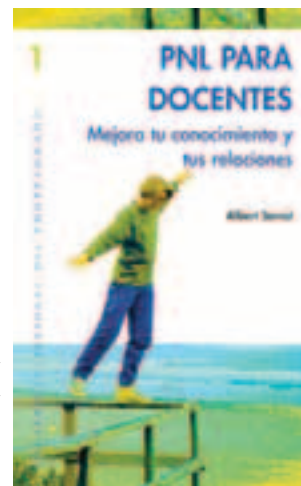
que són objecte del seu estudi. Suggereix col·locar-se unes ulleres liles per percebre millor la mirada feminista i vol transmetre el seu esperit: una teoria de la justícia que ha anat canviant el

món i treballa dia a dia perquè els éssers humans siguin el que vulguin ser i visquin com vulguin viure, sense un destí marcat pel sexe amb què han nascut.

■ **Albert Serrat.**
PNL per a docents. Millora el teu coneixement i les teves relacions. Ed. Graó
 Barcelona, 2005

L'aplicació dels principis i les tècniques de la Programació Neurolingüística (PNL) a l'activitat docent

pot suposar un avenç ininterromput en el creixement personal del professorat. La millora de l'eficàcia en l'aprenentatge dels alumnes, l'optimització del liderat exercit pel professorat, estratègies per millorar l'autoestima, la mediació i la negociació a la resolució de conflictes són dominis en els quals la PNL hi té molt a dir.



■ **Nur Masalha**
Políticas de la negación Israel y los refugiados palestinos
 Ediciones Bellaterra
 Barcelona, 2005

La guerra àrab israelí de 1948 va obrir un problema que s'arrossega fins a l'actualitat: el dels refugiats, els quals malviuen gràcies a l'ajuda internacional en els territoris ocupats. A aquests hem de sumar els desplaçats després de la guerra de 1967 i els menys coneguts, els palestins residents a l'interior de l'Estat sionista. Rigor i contenció, a més un abundant material provinent dels arxius, fan que la tragèdia de la diàspora palestina es mostri amb tota la cruesa en aquest llibre.



■ **Carmen López**
Coordinadora de la Unitat
d'Atenció Psicològica



XÈNIA CASTELLÀ

“En **psicologia**, si no t'importen els teus pacients, no els pots ajudar”

Carmen López, gallega de naixement, fa deu anys que treballa com a psicòloga i coordinadora de la Unitat d'Atenció Psicològica del Servei Assistencial de Salut. Alfred Tejado i ella ofereixen suport psicològic als alumnes, al Personal Docent i Investigador (PDI) i al d'Administració i Serveis (PAS) de la Universitat.

Des de 1995, aquest servei rep anualment prop de 2.000 visites d'uns 300 pacients. Proporcionalment, hi acudeixen moltes més noies que nois, com és habitual en tots els serveis de salut psicològica, ja que, segons la psicòloga, “en general, les noies tenen més consciència de salut”, i els homes recorren a l'ajut psicològic, quan ja estan “molt més malament”.

Els casos més habituals són: “fòbies a parlar en públic i als exàmens, depressions i, sobretot, problemes de crisis d'ansietat”. La majoria de vegades es

tracta de joves que estudien primer i quart curs. “Els de primer vénen perquè la primera vegada que surten de casa l'adaptació és difícil, i els de quart, perquè deixen l'estatus d'estudiants i els costa fer-se grans i enfrontar-se a les responsabilitats de la vida laboral”, assenyala l'experta.

La psicologia està de moda?

A la Unitat d'Atenció Psicològica, ofereixen ajuda en temes vinculats als estudis, com ara els conflictes de parella, les dificultats per relacionar-se amb els altres, la tristesa o les situacions familiars complexes.

La coordinadora no recorda cap cas en especial, tot i que, recalca: “Sempre hi ha casos extrems, greus, com ara algun suïcidi, tot i que no de pacients directes nostres”.

Carmen López no creu que anar al psicòleg estigui de moda sinó

*La psicòloga
Carmen López
en un moment
de l'entrevista.*

que la gent és més conscient i accepta amb millor ànim els problemes psicològics. “Ara hi ha més problemes, però també menys prejudicis i per això, els psicòlegs reben més consultes; jo crec que fer-ho és un símptoma de salut, no d'angoixa”, argüeix.

L'equip de psicòlegs procura que la llista d'espera “no passi d'un mes”. Tot i això, “si hi ha una situació d'urgència, s'intenta avançar”. El servei és totalment confidencial i gratuït: “Està finançat per l'assegurança escolar o per la UAB”, diu.

Per aquesta psicòloga, que va triar la seva professió amb l'objectiu de “conèixer-se a si mateixa”, tots els seus pacients tenen “un espai” al seu cap, malgrat que creu convenient mantenir una certa distància: “En psicologia, si no t'importen els teus pacients, no els pots ajudar, perquè ells ho noten” ■

Marisol Vicedo

MÀSTERS

DIPLOMATURES DE POSTGRAU

2006-07

 MEDICINA	52 màsters	62 diplomatures de postgrau
 VETERINÀRIA	4 màsters	2 diplomatures de postgrau
 INFERMERIA I FISIOTERÀPIA	1 màster	18 diplomatures de postgrau
 PSICOLOGIA	13 màsters	3 diplomatures de postgrau
 POLÍTICA I SOCIETAT	22 màsters	28 diplomatures de postgrau
 EDUCACIÓ	6 màsters	13 diplomatures de postgrau
 COMUNICACIÓ I PERIODISME	18 màsters	21 diplomatures de postgrau
 ECONOMIA I EMPRESA	13 màsters	23 diplomatures de postgrau
 DRET	14 màsters	20 diplomatures de postgrau
 CULTURA I HUMANITATS	11 màsters	18 diplomatures de postgrau
 EXPERIMENTALS I TECNOLOGIA	7 màsters	5 diplomatures de postgrau